

Hørings svar med NOU 2024:14

NOU 2024:14 Med lov skal data deles følger opp den nasjonale strategien for en datadrevet økonomi og innovasjon fra 2021, og foreslår ny lovgivning for viderebruk av offentlig data.

Utvalget foreslår en ny helhetlig lovgivning om viderebruk som gir felles regler for hvordan offentlige virksomheter skal gjøre data tilgjengelig på en måte som skaper verdi for andre og bidrar til et åpent og demokratisk samfunn.

Dette har betydning for norske forbrukere og boligeiere fordi eiendomsmeglingsbransjen har store behov for offentlig informasjon når forbrukere kjøper og selger bolig. Når en eiendom selges, skal blant annet regulatorisk informasjon hentes inn av eiendomsmegleren fra kommunen, Skatteetaten og Kartverket med flere, og pant skal tinglyses. Bolig- og eiendomshandelen er et godt eksempel på hvor stort potensiale det er for digitalisering i samspillet mellom private og offentlig aktører.

Det norske boligmarkedet er preget av høy grad av digitalisering både i selve bolighandelen og blant bankene som finansierer boligene. Dette gjør i kombinasjon med eierlinjen, et velfungerende kredittmarked og høy tillit det norske boligmarkedet til et av verdens mest effektive boligmarkeder.

Landets 357 kommuner spiller en hovedrolle ved tilgjengeliggjør av eiendoms- og kartdata i forbindelse med kjøp og salg av bolig.

Generelt er vårt syn at kommunene i for stor grad er overlatt til seg selv når det gjelder digitalisering innenfor eiendomssektoren, og at digitaliseringsgraden og kompetansen derfor varierer stort blant norske kommuner.

Noen er fremoverlente og innovative, andre er digitale sinker. Dessuten finnes det uheldige incentiv-strukturer i digitaliseringsarbeidet. Mange kommuner har lite incentiver til digitalisering for det vil føre mindre sysselsetting i kommunen, samt at digitalisering krever investeringer som for mange kommuner ofte ikke kan forsvare alene.

Det er også dessverre heller ikke uvanlig at kommuner tar betalt for tilrettelegging av data utover selvkost-prinsippet, og ser salg av eiendoms- og kartdata som en anledning til å kunne finansiere drift av øvrige tjenester, slik det også beskrives i utredningen. Dette er etter vårt syn en problemstilling som må adresseres.

Vi vil understreke viktigheten av at eiendomsdata faktisk er den enkelte eiendomseiers eiendom, og at det derfor er vesentlig at eier nettopp skal kunne få både innsyn og tilgang på informasjon om egen eiendom ved et salg.

Brukerfinansiering av tilgang til slike data, skal og må skje til selv-kost, og at kommuner og andre ikke skal bruke dette som inntektskilder eller systemfinansiering. Vår erfaring er dessverre at dette ikke er uvanlig, samt det er mer utbredt i kommuner hvor gebyrsatsene er politisk bestemt enn administrativt vedtatt.

Digitale tjenester må dessuten gi lavere kostnader enn manuelle prosesser, selv om det ikke alltid er tilfelle. Og det finnes eksempler på pakking av mange datapunkter til faste priser, fremfor prising og tilgjengeliggjøring av enkelte datapunkter.

Det er vesentlig at det klargjøres overfor kommunene at det strenge selvkostkravet må følges og at kommunene har begrensede muligheter til å kryss-subsidiere en sakstype på bekostning av en annen. Det bør også være krav til digitaliseringstakt i den enkelte kommune, slik at hensynet sysselsetting i kommunen blir ett motargument til digitalisering.

Undertegnede kan kontaktes for mer informasjon.

Hilsen

Henning Lauridsen
Administrerende direktør

Hanne Nordskog-Inger
Fagsjef